

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Quo pretio re emendæ, vel vendendæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Vendere enim, v.g. ut dicitur, ad minutum, cum habeat plus difficultatis, & minus utilitatis, regulariter augere pretium; vendere autem ad magnam quantitatem, propter rationes contrarias diminuit. Vendere item per licitationem sub hasta, huc facit, de qua mox separatim
num. 25.

15. Dixi (regulariter) nam tum in censibus, præsertim novis, tum quando taxa est constituta in gratiam venditorum, quod raro fit hoc non habere locum monet Lessius *lib. 2. c. 21. 4. num. 34.*

16. Vendere anticipatè, vendere cum pacto retro-
vendendi, & quædam alia huc pertinentia, quia
particularibus scatent difficultatibus, figillatim de illis
inferius est tractandum.

*Necessitas, & utilitas Meritis quomodo augeant
pretium.*

17. Porro ex dictis colligi potest, qua ratione intel-
ligendum fit illis duabus causis. Necessitate, & Vili-
tate augeri rerum pretia. Nam distinguendum est: Vili-
enim Necessitas, & Vilitas mercium est communis, &
tunc auger, vt dictum est, pretium, quia tunc erunt plu-
res ementes, &c. Vel est solum emptioris, & tunc non au-
get pretium. Ratio à posteriori est, quia sic posset ef-
ficienti, & prae fame periclitanti vendere centum aureis
unicum panem. Ratio vero à priori, quam tradit S. Th.
2.2. *quæst.* 27. *art.* 1. quem Molin. Roderic. Sor. Navarr.
Lessius, quos citat Barth à S. Faustio in *Specul. Conf.d.* 6.
7. sequuntur, est; quia nullus potest vendere, quod
suum non est: at utilitas ementis, non est ulla ratione
vendiditoris. Vel denique necessitas, & utilitas est ex parte
Vendiditoris, quia nimirum Vendiditor res vendenda
necessaria est, utilis, commoda, &c. tamen illam vendit in
gratiam emptoris: & tunc potest Vendiditor augere pre-
tium; privato enim huius commoditatis, immò & ius-
tæ oblationis est veluti lucrum cessans, & damnum
emergens ipsi Vendiditori: Communis enim est doctrina,
apud Less. l.c. à num. 26. Salas dub. 30. num. 2. Mol. d. 3. § 1.
§. *verum autem*, infra mox tradenda, quando aliquid
vendis in gratiam emptoris, modò illi cum veritate si-
gnifices, tibi ex ea venditione tantum lucri verè cessare:
vel tantum damni consurgere, te posse eiusmodi lucrum,
dammumque pretio compensare.

Quo pretio res emenda, vel vendenda.

18. His præmissis, Regula generalis est huiusmodi:
Quando adeat taxa Principis illa debet haberi pœna restitu-
tionis observari, quæcum, ut dixi, consistat in indivi-
sibili, non habet medium, summum, infimum. Quando
verò eataxa non adeat, tunc servandum est pretium vul-
gare, quod quia habet tres illos gradus, licetum est consi-
dere, quem velis, in vendendo, eligere. Atque in hoc non
raro innititur lucrum iuste negotantium; emunt enim
infimo pretio, vendunt supremo.

19. Circa hanc regulam habet tres siue exceptiones, siue declarationes : Primum enim, si post dictam taxam, ~~intetur~~ circumstantia, ut si appareat abundantia, vel superveniat sterilitas, taxa statim evadit iniusta : quare non erit ordinarie servanda. Ita Sanch. l. 1. *conf. cap. 7. dub. 5.* late probans.

Dixi (ordinariè) propter quosdam raros culus, quan-
do meta ponitur in gratiam venditorum, ut in censibus,
vide Lessium, l. c. dub. 2. num. 13. & Salas, dub. 6. Rursum
si Princeps sciatur, & pariat populum non vendere iux-
ta taxam, sed pretio vulgari: tunc tacite venditori con-
sentire: idque ex Fagund. de contr. lib. 5. c. 37. n. 6. etiam si
unum, & vel alterum puniatur, cæteris dissimulatis: nam
minus castigatio videtur facta ad experiendum, an alijs
taxæ legem acceptent. Denique si res tua notabiliter
(nam parum pro nihilo reputatur) sit melior, vel nota-
biliter sit peior, quam res, quæ communiter in foro
venduntur: plurius potes, vel minoris debes vendere,

quia taxa semper intelligitur de rebus ordinariæ boni-
tis. Si pretium rerum in foro augeatur ex malitia al-
quorum, vide *infra* cum de Monopolio.

Merces extraordinaria quami?

20. Secundo, Res, quæ non habent cum murem tito
ut Gemas; Canes, Falcones, Picturæ, Statuæ, Caricæ,
Saltatio, Vfus Mulieris; interesse Concediis; & licet
probabile sit, & securius ut sentiant Rebelle 2. l. q.
§. 1. L. eip. cap. 21. dub. 3. Salas d. b. s. alique apud
Lugo. l. 6. de 1. s. f. 4. num. 46. Cetero loco m. citando
posse vendi quanti potes, quia pretia debent comparari
valoris rationabiliter rerum; Famen est etiam probabile
posse, Ita Val. d. 5. q. 20. p. 2. §. 3. Sæ v. Empio, & v. v.
ditio, Tolct. c. 48. alique apud eundem de Lugo l. 6.
apud Castro Pal. de Inf. comm. d. 5. p. 3. Bathol. S. Famen
in speculo d. 6. g. 12. quia res (ait Tolctus) quæ non habent
pretium constitutum, nec à Principe, nec ab æstimo
bene valorem ex mera voluntate emittit; & vendentis
ita illud: Piusquisque in rebus suis est moderator, & ab
Vel quia, cum in his nulla necessitas (ait Valentinus, d. 3.
§. 1. cap. emptorem indicat, ut donare venditoris liberaliter
sunt supra præsumi vulgare. Ad illud quod oppositum
Lugo d. 26. de Inf. s. f. 4. n. 47. ex secunda hæc sententia
loqui Similam, vel Catulum posse licite vendi præ
pnius Regni; faciliè responderetur, vel concedendo
quam, si cum in eis potest renuntiare, seu donare
gnum alteri liberaliter, si suum omnino ceteri suppre
mus, sic poterit dare pro Catulo, quod minus c. 1.
responderetur, nos loqui de venditionibus communibus,
moraliter precipientibus, quæ nunquam tantam astra
distantiam attulerit à re.

*Merces nunc cariiores , mox futura viles, &
contra , quanti ?*

21. Tertiò: qui seires intra paucos dies, etiam vnum, minoris valuitatis, potest sine iniuria alio pretio currenti maiore, vendere. Et si vel pluris valuerit, potest hodie, corrente minore pretio, emere. Ita Molin. 2. d. 35. 4. citans S. Th. aliò quæst. 1. §. 1. d. 1. c. 1. n. 10. de Lugo 1. 2. d. 26. s. 1. §. 8. §. 2. et idem putat de libro max prohibendo; Castro Palud. comm. d. 5. 15. Ratio est, quia tanti iustè res venditur, quantum emitur; quanti tunc valet, nec scientia debet fieri obesse, Excipe primò, nisi si quis sit ex Confraternitate sit Princeps, qui taxam futuram præsumit: hi enim officio tenentur dare operam, ut ex his legibus, quæ tunc fieri potest, unus præ alio non gravetur, &c. (addit L. d. 1. c. d. 1. §. 5.) muneribus Confratrum contumprans, ut tibi futuram metam revelet. Sed etiam Confratrum, seu Principem posse suas metas præsentem pretio vendere, docet de Lugo, 1. 2. d. 26. s. 1. §. 8. §. 2. a. num. 139. quando non differt industria promulgationem legis, ut ipse carius vendat. Excipe secundò, nisi fraudibus utaris, ut si sciens fur venturum abundantiam, vel librum prohibendum, spargas per amicos fore penuriam, vel librum non fore prohibendum. Ratio huius exceptionis est, quia qui talis habet, ne per fraudes decipiat; nihil ergo debet & rogatus debet te nescire (cum æquivocatione) quia L. 1. loc. cit. non teneris cum tuo damno veritatem habere, quæ pertinet ad bonitatem, vel vitium extrinsecum aperire.

22. Dixi (sine iniustitia) Addo nunc, ex Len.
n. 42. (& communiter sine peccato contra Charitatem
quia potest quis rebus suis consulere, etiam si inde
num aliquod proximo obveniat. Tunc ergo solum
contra Charitatem, quando multum est de pauperum
proximis, arque à statu suo notabiliter dimouendū
est rarissimum.